

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní**

Standardy EU pro webové portály veřejné správy

Ondřej Veselý

Bakalářská práce

2008

Souhrn

Tato práce se zabývá oficiálními webovými portály ministerstev České republiky a hodnotí je z hlediska kritérií pro tvorbu webů veřejné správy. Cílem bakalářské práce je seznámit s přehledem kritérií platných standardů EU pro www stránky veřejné správy, které se nacházejí na oficiálních stránkách Evropské komise a následně porovnat jednotlivá ministerstva ČR podle těchto kritérií.

Abstract

This Bachelor Thesis drala with official web portala of the ministries of the Czech Republic and assesses it in term of the kriteria for developing of the public administration webs. The aim of the Bachelor Thesis is to familiarize with the kriteria of the effective EU standards for www pages of the public administration which are placed on the official website of the European Commision.

Klíčová slova

Standardy Evropské komise, webové portály, kritéria EK, ministerstva ČR, Best practise.

Obsah

1	Úvod	5
2	Standardy Evropské komise	6
2.1	Evropská unie	6
2.2	Evropská komise	6
2.3	Obecně o standardech Evropské komise	6
2.4	Standardy EK, které se týkají tvorby webových prezentací portálů VS	6
3	Jazyky pro tvorbu stránek WWW	14
3.1	Hyper Text Markup Language	14
3.2	Extensible HyperText Markup Language	15
3.3	Extensibel Markup Language	16
3.4	Java	16
3.5	JavaScript	17
3.6	Cascading Style Sheets	18
4	Zhodnocení webových portálů jednotlivých ministerstev ČR	20
4.1	Ministerstvo informatiky	21
4.2	Ministerstvo školství	22
4.3	Ministerstvo financí	23
4.4	Ministerstvo vnitra	24
4.5	Ministerstvo zahraničních věcí	25
4.6	Ministerstvo kultury	26
4.7	Ministerstvo zemědělství	27
4.8	Ministerstvo obrany ČR	28
4.9	Ministerstvo práce a sociálních věcí	29
4.10	Ministerstvo zdravotnictví	30
4.11	Ministerstvo pro místní rozvoj	31
4.12	Ministerstvo dopravy a spojů	32
4.13	Ministerstvo spravedlnosti	34
4.14	Ministerstvo životního prostředí	35
4.15	Celkové hodnocení jednotlivých portálů	37
5	Návrh změn	42
6	Závěr	44

Seznam tabulek:

Tabulka 1 : Hodnocení www prezentace MIČR (Zdroj vlastní).....	21
Tabulka 2 : Hodnocení www prezentace MŠČR (Zdroj vlastní).....	22
Tabulka 3: Hodnocení www prezentace MFČR (Zdroj vlastní).....	23
Tabulka 4: Hodnocení www prezentace MVČR (Zdroj vlastní)	24
Tabulka 5: Hodnocení www prezentace MZČR (Zdroj vlastní)	25
Tabulka 6: Hodnocení www prezentace MKČR (Zdroj vlastní)	26
Tabulka 7: Hodnocení www prezentace MZEČR (Zdroj vlastní)	27
Tabulka 8: Hodnocení www prezentace MOČR (Zdroj vlastní)	28
Tabulka 9: Hodnocení www prezentace MCR (Zdroj vlastní).....	29
Tabulka 10: Hodnocení www prezentace MZČR (Zdroj vlastní)	30
Tabulka 11: Hodnocení www prezentace MMRČR (Zdroj vlastní).....	31
Tabulka 12: Hodnocení www prezentace MDČR (Zdroj vlastní)	32
Tabulka 13: Hodnocení www prezentace MSČR (Zdroj vlastní).....	34
Tabulka 15: Tabulka kladně splněných kritérií jednotlivých ministerstev. (Zdroj vlastní)	37

Seznam grafů:

Graf 1 : Graf četnosti chyb u jednotlivých kritérií (Zdroj vlastní).....	39
Graf 2: Porovnání Best practise se standardy Evropské komise (Zdroj vlastní).....	40

Seznam příloh:

Příloha 1: Ukázka úvodních stran webových prezentací ministerstev ČR.....	1
Příloha 2: Zpráva ČTK – České úřední webové portály nesplňují standardy Bruselu.....	8
Příloha 3: Pravidla Best practise.....	9

1 Úvod

Tato práce se zabývá oficiálními webovými portály Ministerstev České republiky a hodnotí je z hlediska kritérií pro tvorbu webů veřejné správy.

Úvod práce je zaměřen na vysvětlení pojmů, které se týkají Evropské unie a Evropské komise. Dále se práce zabývá jazyky pro tvorbu www stránek.

Největší pozornost je v práci věnována porovnání jednotlivých webových portálů veřejné správy. Pro tento bod byly vybrány všechny webové portály ministerstev České republiky. Tyto portály veřejné správy byly testovány podle platných kritérií Evropské komise. Impulsem pro vypracování této práce byl mimo jiné článek zveřejněný na stránkách ČTK, kde bylo konstatováno, že portály tato kritéria nespĺňují.

V závěru bakalářské práce jsem zaznamenal zhodnocení zjištěných výsledků, zaměřil jsem se na nejčastěji vyskytující se nedostatky ve webových prezentacích a navrhl změny, které by měly napomoci ke zlepšení stavu portálů ministerstev ČR.

Cílem bakalářské práce je ohodnotit webové portály veřejné správy kritérii platných standardů EU, které se nacházejí pouze na oficiálních stránkách Evropské komise v Bruselu a navrhnout možné změny k odstranění chyb. Čtrnáct oficiálních kritérií Evropské komise jsou spíše obecným návodem pro tvorbu veřejných portálů.

2 Standardy Evropské komise

2.1 Evropská unie

Evropská unie (EU) je mezinárodní společenství, které od posledního rozšíření v roce 2007 tvoří 27 členských zemí s celkem 496 miliony obyvatel. EU byla vytvořena v roce 1992 na základě Smlouvy o Evropské unii, známější pod názvem Maastrichtská smlouva, která navazovala na předchozí evropské integrační aktivity, sahající do 50. let 20. století.[25]

Tento svazek demokratických evropských zemí, který se zavázal ke společnému úsilí, není však tzv. „superstrátem“, který by měl nahradit stávající státy, ale není ani pouhou organizací pro mezinárodní spolupráci. Evropská unie stojí na tzv. třech pilířích. První zahrnuje hospodářskou spolupráci EU, druhý pilíř zahrnuje společnou zahraniční a bezpečnostní politiku a třetí pilíř oblast justice a vnitřní správu.

Členské státy EU vytvořily společné orgány, na které přenesly část své suverenity, takže rozhodnutí o určitých záležitostech společného zájmu lze přijímat demokraticky na evropské úrovni.[24]

2.2 Evropská komise

Evropská komise (EK, „vláda EU“) je nejvyšší výkonný orgán Evropské unie, který má v mnoha otázkách i rozhodovací pravomoc. Zasedá jedenkrát týdně, sídlí v Bruselu. Navrhuje legislativu EU, kontroluje dodržování této legislativy v členských zemích EU a zastupuje Evropskou unii vůči členským státům i navenek. Kontroluje hospodářství EU a má právo sankcionovat fyzické i právnické osoby. Spravuje z převážné části rozpočet EU. [23]

2.3 Obecně o standardech Evropské komise

Pod standardy Evropské komise se skrývá mnoho nařízení a směrnic vydávaných tímto orgánem. Protože má tento orgán výkonnou moc, těmito nařízeními a směrnicemi se musí řídit většina orgánů spadajících do sféry veřejné správy. Standardy by měly obsáhnout téměř celou škálu všech nařízení, které se snaží Evropská komise řídit nebo usměrnit.

2.4 Standardy Evropské komise, které se týkají tvorby webových prezentací portálů VS

Tyto standardy byly sestavovány s takzvanými pravidly WAI (web accessibility initiative).

Pravidla mají víceméně doporučující charakter a měly by být nápovědou pro zadavatele webových portálů.

Protože uživatelé internetu nejsou stejní, existují specifické skupiny uživatelů, které mají specifické potřeby. V praxi jsou to většinou zrakově a sluchově postižení, případně uživatelé se sníženou hybností rukou nebo poruchami soustředění. Tito uživatelé využívají pomocné technologie, například hlasové výstupy a braillové řádky, které informace z WWW stránek zprostředkovávají. Pro funkčnost je třeba zajistit, aby webový portál splňoval kritéria přístupného webu. [27]

Přístupnost webu ale neslouží pouze zdravotně postiženým, ale i lidem využívajícím méně obvyklé prohlížeče nebo operační systémy.

Tyto principy jsou důležité také proto, že není možné, aby byl někdo v přístupu k informacím diskriminován. Pro splnění standardů nejsou nutné dodatečné finanční prostředky, protože se při vytváření přístupných webů stačí jen řídit těmito standardy.[28]

K nahlédnutí do těchto standardů můžete využít následujícího odkazu[8]:

http://europa.eu.int/information_society/activities/egovernment_research/gpf/index_en.htm

Tyto standardy se nevztahují pouze na tvorbu www stránek, ale podchycují i E-shop, elektronické bankovníctví atd.

České portály veřejné správy také podléhají dalším standardům, podle kterých by se měly řídit, aby byl chod bezproblémový. Jedná se o standardy zvané : **Best practice - Pravidla pro tvorbu přístupného webu (dále jen BP)**. Tyto standardy vycházejí právě ze standardů Evropské komise, jsou však rozepsány ještě více dopodrobna. Tyto standardy sestavuje pracovní skupina složená ze zástupců Metodického centra informatiky Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých (SONS) a odborných konzultantů. Jejich pravidla obsahují ještě více kritérií a návodů, jak vytvořit správný web.

Následující text objasňuje jednotlivé body standardů Evropské komise [8] a srovnává je s pravidly Best Practice (příloha č. 3).

Bod 1 – Pozadí

Kombinace barvy písma a barvy pozadí by měla být taková, aby i lidé se zrakovou vadou byli schopni přečíst text.

Kontrast barev lze ověřovat pomocí metodik.

Minimální hodnota jasu je 125 maximum je 225 La.

Na pozadí by mělo být 2500 znaků nebo 250 slov.

Bod 1 odpovídá dvěma bodům BP a to konkrétně: Barvy popředí a pozadí jsou dostatečně kontrastní (na pozadí není vzorek, který snižuje čitelnost) a bodu o předpisech určujících typ písma.

Bod 2 - Sdělovaná data

Data musí být čitelná, i když má uživatel: - zdravotní handicap

- hardwarový handicap

- softwarový handicap

Uživatel by měl být schopen poznat, o co v textu jde.

Uživatel by měl umět odlišit odkazy od textu.

Bod 2 odpovídá dvěma bodům BP a to konkrétně: Informace sdělované prostřednictvím skriptů, objektů, appletů, kaskádových stylů, obrázků a jiných doplňků na straně uživatele jsou dostupné i bez kteréhokoli z těchto doplňků. Každý netextový prvek nesoucí významové sdělení má svou textovou alternativu.

Bod 3 – Velké obsahové odstavce rozdělovat na malé sekce

Jestliže na stránkách potřebujeme publikovat velké množství informací v jednom informačním toku, je nutné, aby se takovéto bloky rozdělily na menší sekce, ale za předpokladu, že neztratí obsahovou hodnotu. Jde zejména o formuláře, informační sdělení, vyhlášky. Tyto nově vzniklé sekce by měly mít svůj malý nadpis, který by jasně zdůraznil obsah.

Před takovýmto dlouhým textovým blokem by bylo dobré mít obsah, přes který by si mohli handicapovaní občané lehce najít jednotlivé části. Nemusejí tak prohlížet celý text.

Bod 3 odpovídá jednomu bodu BP: (a to konkrétně) Rozsáhlé obsahové bloky jsou rozděleny do menších, výstižně nadepsaných celků.

Bod 4 - WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele

Pouze uživatel má právo pracovat s obsahem webové stránky. WWW stránka tedy nesmí bez příkazu uživatele otevírat nová okna, měnit velikost a pozici oken, měnit nastavení prohlížeče.

A pokud je nutné, aby se tyto změny provedly, musí být uživatel srozuměn dřív, než k této změně dojde. Použitelnost WWW stránky nesmí být omezena.

Bod 4 odpovídá dvěma bodům: (BP a to konkrétně) Webová stránka bez přímého příkazu uživatele nemanipuluje uživatelským prostředím. Obsah WWW stránky se mění, jen když uživatel aktivuje nějaký prvek.

Bod 5 - Na webové stránce nic neblíká rychleji než jednou za sekundu

Tvůrce/správce WWW stránky musí zajistit, aby žádná animace či dynamicky se měnící prvek na WWW stránce trvale (více než třikrát po sobě) neměnily frekvenci větší než 1 Hz. Jedná se především o blikání (změna viditelnosti prvku, přepínání pozitivního a negativního zobrazení, výrazné změny barevnosti prvku), pulzování (cyklická změna velikosti) a kmitání (opakovaný pohyb sem a tam). Tyto periodické změny prováděné po jistou dobu častěji než jednou za sekundu mohou způsobit potíže osobám s určitými psychickými potížemi (například nastartovat epileptický záchvat).

Značka/hodnota `blink` nesmí být použita vůbec, protože u takové značky není možné nastavit frekvenci blikání a zajistit její dodržení na všech cílových zařízeních.

Bod 5 odpovídá jednomu bodu BP a to konkrétně: Na webové stránce nic neblíká rychleji než jednou za sekundu.

Bod 6 - WWW stránky informují jasnou formou a srozumitelným jazykem

Je nutné používat jasný a srozumitelný jazyk. Zvyšuje tak možnost komunikace. K šíření informací by se neměly používat odborné názvy, cizí slova. Jsou ale i

výjimky a to v případě, že použití těchto slov je nutné k přesnému pochopení problému. V textu se používají krátké věty.

Bod 6 odpovídá jednomu bodu BP a to konkrétně: Stránky informují jasnou formou a srozumitelným jazykem

Bod 7 - Úvodní webová stránka jasně popisuje smysl a účel webu

Z první strany (hlavní strany) je jasné, co se na stránkách řeší a rozebírá, a také kdo je provozovatelem webu. Mělo by se také dát zjistit, které organizaci web patří. Při použití komunikačních zařízení pro uživatele (tel. number, e-mail, fax, post address,...) je vhodné tyto informace uvést, popřípadě na ně upozornit jiným, ale viditelným odkazem.

Bod 7 je zobrazen v jednom bodu BP: Úvodní webová stránka jasně popisuje smysl a účel webu. Název webu či jeho provozovatele je zřetelný.

Bod 8 - Technické záležitosti na www stránce (webu)

Na WWW stránkách musí být na viditelném místě umístěn odkaz, kde je kontakt na technického administrátora (správce). Mělo by být uvedeno (kontaktní formulář, e-mail, tel. číslo) pro případné řešení nastalých problémů.

Na webové prezentaci by měly být zřetelně odděleny části, které jsou volně přístupné a které části prezentace nesplňují kritéria přístupnosti.

WWW stránka na technického administrátora (správce) s deklarací o přístupnosti je na každé WWW stránce.

Bod 8 je zobrazen v BP v bodu Na samostatné webové stránce je uveden kontakt na technického správce a prohlášení jasně vymezující míru přístupnosti webu a jeho částí. Na tuto webovou stránku odkazuje každá stránka webu.

Bod 9 – Stránky povolují posouvání pomocí posuvníků a práci s daty

WWW stránka povoluje zobrazení scrollbarů WWW stránek a rámců. Uživatel má možnost si obsah posouvat pomocí posuvníků a lépe tak pracovat s daty, která jsou mu například skryta.

Bodu 9 odpovídá bod, který popisuje BP : Webová stránka nebrání uživateli posouvat obsahem rámu.

Bod 9 je zobrazen v BP v bodu Webová stránka nebrání uživateli posouvat obsahem rámu.

Bod 10 - Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách

Pomocí navigačních odkazů se uživatelé pohybují po WWW prezentacích. Využívají tak stromovou strukturu. Pro precizní využití WWW stránek musí být tato navigace srozumitelná, umístěná na přehledném místě a odkazy by měly přesně vyjadřovat kam vedou. Dále by se tyto odkazy měly vyskytovat na stejném místě, aby je uživatelé nemuseli stále hledat.

Bod 10 je zobrazen v BP v bodu Navigační a obsahové informace jsou na webové stránce zřetelně odděleny.

Bod 11 - Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštívuje jiné stránky

Každá WWW stránka pracuje zcela nezávisle na tom, zda uživatel navštívil jiné stránky, protože správce a konstruktér stránek nemůže vědět odkud se uživatel na určitou stránku dostal (z odkazu z jiné stránky, nebo z vyhledavače).

Z každého dalšího odkazu na www stránce musí být jasné, kam odkaz směřuje.

Bod 11 je zobrazen v BP v bodu Obsah ani kód webové stránky nepředpokládá, že uživatel již navštívil jinou stránku.

Bod 12 - Stejně označené odkazy mají stejný cíl

Na webové stránce se nevyskytují odkazy, které vedou k různým cílům a přitom je jejich označení totožné. Označením odkazu se míní kombinace textu odkazu (tj. text umístěný mezi párové značky <a>) a atributu title značky <a>. V případě, kdy nelze zajistit jedinečnost odkazu jeho textem, je odlišení provedeno alespoň pomocí atributu title.

Bod 12 odpovídá dvěma bodům BP a to konkrétně: Stejně označené odkazy mají stejný cíl. Odkazy jsou odlišeny od ostatního textu, a to nikoli pouze barvou.

Bod 13 - Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu

Pokud hyperlink odkazuje na rozdílný typ obsahu, než je www stránka, anebo odkazuje přímo na soubory typu DOC. XLS. PDF., které se zobrazují v rozdílné aplikaci, musí uživatel tuto skutečnost vědět. Měl by mít možnost zjistit údaje o velikosti souboru, který by se mohl stáhnout.

Bod 13 odpovídá jednomu bodu BP a to konkrétně: Uživatel je předem jasně upozorněn, když odkaz vede na obsah jiného typu, než je webová stránka. Takový odkaz je doplněn sdělením o typu a velikosti cílového souboru.

Bod 14 - Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy

Obvyklý způsob formátování prvků HTML by neměl být důvodem pro jejich použití. Prvky HTML by měl tvůrce WWW stránky používat výhradně podle jejich sémantického významu a jejich vzhled dodatečně definovat stylovými předpisy (CSS).

Bod 14 je zobrazen v BP v bodu : Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy

Bod 15 - Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah

Zařízení pro zrakově postižené, především staršího typu, nemusí umět pracovat s těmito funkcemi dohromady. Protože tato zařízení předčítají jednotlivé rámy za sebou, nemusí obsah stránky zcela jasně vyznít.

Proto by měly jednotlivé rámy popisovat obsah. Měly by být krátké, nejlépe jednoslovné. Pokud by ovšem rám byl natolik složitý, že by nebylo možné ho shrnout do jednoho slova (na rozdíl od jiných např. Menu), přidává se do rámce atribut title, který jednotlivý rám konkretizuje.

Bod 15 je zobrazen v BP v bodu Webová stránka nebrání uživateli posouvat obsahem rámu.

Bod 16 - Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele

Toto kritérium je výhradně pro hendikepované uživatele, kteří používají čtecí zařízení. Pokud by byl obsah roztříděn do více řádků buňky tabulky, mohly by nastat komplikace. Tabulky jsou primárně určeny k zobrazení tabulárních dat (křížově závislých údajů) a k tomu účelu jsou konstruovány i hlasové čtečky a jiná alternativní

výstupní zařízení, která se snaží např. nevidomým uživatelům prezentovat tabulky co nejpochoptelnější formou.

Bod 16 odpovídá dvěma bodům BP a to konkrétně: Je-li tabulka použita pro rozvržení obsahu webové stránky, neobsahuje záhlaví řádků ani sloupců. Všechny tabulky zobrazující tabulková data naopak záhlaví řádků anebo sloupců obsahují. Všechny tabulky dávají smysl při čtení po řádcích zleva doprava.

3 Jazyky pro tvorbu stránek WWW

Každé www prezentace se tvoří pomocí daných postupů. Dále je také potřeba vědět, na jakém základě jsou stránky vytvořené, zda využívají kaskádových stylů nebo Javy. Dalším kritériem, podle kterého lze programovací jazyky dělit je to, jestli je interpretovaný nebo neinterpretovaný (kompilovaný). Interpretované jazyky potřebují ke svému spuštění tzv. interpret, kterým je kód překládán za běhu samotného programu. Velkou výhodou je to, že v takovém programu není nutné deklarovat proměnné, velikost paměti, kterou mají proměnné zabírat, apod. Z čehož plyne jistá pohodlnost. Jako daň si takový program (přesněji skript) vybere na rychlosti programu, která je oproti kompilovaným jazykům o poznání nižší. Aby mohl být takový program na daném systému spustěn, potřebuje, aby na takovém systému byl přítomen interpret příslušného programovacího (skriptovacího) jazyka. Mezi takovéto jazyky patří například - PHP, Perl, Python, ASP, JavaScript, Java (interpret nepřekládá zdrojový kód přímo do strojového kódu, ale nejprve do tzv. byte kódu), některé verze Basicu, unixové shelly jako Bash, Ash, ksh, tcsh, zsh, csh atd. Kompilované jazyky jsou naopak rychlejší, po zkompilování (přeložení) mohou být spouštěny samostatně. Je u nich ovšem důležitá správná implementace programového kódu, jinak bude docházet k chybám (např. přetečení zásobníku). Do této skupiny řadíme např. programovací jazyk Pascal (jeho modifikace jako např. Delphi), C (jeho modifikace jako C++) a mnoho dalších.

3.1 Hyper Text Markup Language

Jazyk HTML je na platformě nezávislým značkovacím jazykem pro specifikaci rozvržení dokumentu a hypertextových odkazů (hyperlinků). Definuje syntaxi a rozmístění speciálních vložených příkazů, které se v prohlížeči přímo nezobrazují, ale které řídí způsob zobrazení obsahu dokumentu, včetně textu, obrázků a ostatních podpůrných medií. Jazyk současně umožňuje vytváření interaktivních dokumentů, a to pomocí speciálních hypertextových odkazů, které propojují daný dokument s jinými dokumenty. Ty se mohou nacházet na :
stejném PC na počítači kohokoliv jiného na jiných internetových zdrojích informací, například archivy FTP.

Použití:

- V současné době je tímto jazykem tvořena většina dokumentů v síti WWW.

Nevýhody:

- Implementace funkcí, které nejsou součástí standardu organizace W3C, může při použití vést až k nemožnosti zobrazení určitých informací části uživatelské obce.
- Různorodá interpretace kódu HTML v jednotlivých prohlížečích [2].
- Nemožnost všemožného formátování textu, jelikož značkovací jazyk HTML je určen pro definici struktury dokumentů, tuto nevýhodu lze odstranit použitím jiných technologií k tomu určených, ale i ty mají své nevýhody.
- Ukončení vývoje značkovacího jazyka HTML[7].

3.2 Extensible HyperText Markup Language

Extensible HyperText Markup Language (XHTML) je skupina nynějších a budoucích typů dokumentů a modulů, které kopírují a rozšiřují HTML 4. Skupina typů dokumentů XHTML je založena na Extensible Markup Language (XML) a je konečně založena ve shodě s uživatelskými agenty založenými na XML[2].

XHTML 1:0 je prvním typem dokumentu skupiny XML. Jde o reformulaci tří typů dokumentů HTML 4 jako aplikací XML 1.0. Je zamýšlen jako jazyk pro definici obsahu, který je na jednu stranu ve shodě s XML a v případě dodržení některých jednoduchých směrnic je schopen provozu s uživatelskými agenty podporujícími HTML 4[2].

Použití:

- Jazyk může být použit při ukládání stránek do různých databází a svoji nezanedbatelnou roli má i pro vyhledávací roboty – ti využívají informace zde uvedené buď k samotnému vyhledávání, nebo je zobrazují ve výsledcích vyhledávání jako doplňující informace

Nevýhody:

- V některých případech se může stát, že se dokument XHTML zobrazí jako dokument XML[2].

3.3 Extensibel Markup Language

Technologie XML je určena především pro popis obsahu dokumentu. Značky se mohou definovat vlastní. Jejich zobrazení na WWW stránkách pak určují ostatní technologie jako CSS. Síla jazyka XML spočívá ve skutečnosti, že dokument napsany v jazyce XML je možno znovu použít. Jednotlivé prvky dokumentu jsou jednoznačně identifikovatelné a lze se na ně přesně odkazovat.[3]

Použití:

- Dokumenty, které je potřeba mít k dispozici v několika formátech.
- Tvorba rozsáhlých dokumentů (technické dokumentace, vědecké sborníky, dokumentace k programům, slovníky, encyklopedie atd.).
- Produkce velkého množství dokumentů (redakce časopisů, zpravodajské agentury, legislativa, technická podpora).
- Transformace dokumentů do různých formátů, při které se používá standard Extensible Stylesheet Language (XSL)

Nevýhody:

- Problémy jsou spjaty s grafickou úpravou dokumentů pomocí stylů CSS.

3.4 Java

Předem je nutné říci, že najdeme více forem Javy - Java od Sun Microsystems, Kaffe, GCJ, atd. Obecně lze však považovat tu od Sunu za tu nejpropracovanější. Dá se říci, že Java se stala tématem dneška a to nejen v oblasti webových aplikací. Interpreter Javy se nazývá JRE (Java Runtime Environment). Ovšem ten nespouští aplikace přímo z kódu Javy, nýbrž z tzv. bytekódu, což je výstup kompilátoru Javy, který je součástí JDK (Java Development Kit). Vztah Javy a webových aplikací je takový, že tento jazyk se hodí především pro větší a velké projekty, kde se projeví všechny přednosti OOP. Takovou aplikací mám na mysli například už takový e-shop. Java nemusí sloužit pouze pro vytváření celých webů, ale využijeme ji při tvorbě appletů. S Javou lze ovšem jinak vytvářet i klasické programy - jak konzolové, tak aplikace s grafickým rozhraním (GUI). Největší výhodou všech těchto programů je prakticky nezávislost na platformě, takže tyto programy budou spustitelné stejně na GNU/Linuxu, *BSD, MS Windows, a jiných. Javu potkáme i na kapesních počítačích a mobilních

telefonech. Nedostatkem, který se ještě v dnešní době celkem projeví, je rychlost těchto aplikací, která není vůbec zázračná. V porovnání s ostatními jazyky je Java opravdu pomalá. Tato nežádoucí vlastnost by se však postupem času s nárůstem výkonu počítačů měla změnit. Java má jistě velké předpoklady k tomu, aby si upevnila svoje postavení ve vývoji webových aplikací.

Použití:

S jazykem Java se na internetu lze setkat především v podobě Java appletů.

Applet je program napsaný v jazyce Java. Tento program není schopen samostatné činnosti, aplikací jsou prohlížeče webových stránek. Applety jsou začleněny přímo do stránky HTML, kde mají prostor, který je zcela pod jejich kontrolou. Možnosti Javy jsou opravdu široké, od jednoduchých animací oživujících stránku až po zábavné hry či všelijaké aplikace[6].

Nevýhody:

- Malá rychlost JVM, která je způsobena přenášením bajtového kódu, který se zpracovává podstatně pomaleji než strojový kód.
- Nutnost přítomnosti JVM, což může být v některých případech problém.
- Možnost vypnutí podpory Javy přímo v prohlížeči[6].

3.5 JavaScript

Jazyk JS je oproti Javě daleko jednodušší, avšak stále objektově orientovaný programovací jazyk. Je to jazyk skriptovací, tzn. kód je dodáván až na místo spuštění ve zdrojovém tvaru, zpravidla zapsaný přímo v HTML stránce.

Skript je interpretován přímo prohlížečem WWW a může manipulovat pouze s objekty prohlížeče (tzn. I aktuálního HTML dokumentu). Je relativně bezpečný – nemůže uškodit (např. přístupem na disk) hostitelskému stroji.

Pochází od firmy Netscape Corp., ale dnes ho podporuje i firma Microsoft ve svém IE (Internet Explorer).

Použití:

JavaScript se typicky používá například při předběžné kontrole dat vkládaných do formulářů na stránkách HTML ještě před tím, než jsou vyplněné údaje odeslány na server.

Základní kontrolu údajů tedy už nemusí provádět server.

Výsledkem je rychlejší odezva a menší zatížení sítě. HTML stránka s JS může reagovat na různé události vyvolané uživatelem, například obsluhovat rámce v dokumentu, doplňovat pole do formulářů nebo vyvolat otevření nového okna prohlížeče. Tyto možnosti pak dále rozšířil nový koncept dynamického HTML, kde je možno vytvářet různá menu, animace atd.[5].

Nevýhody

- Hrozí riziko neoprávněného použití know-how ze skriptu
- Kompatibilita obou typů interpretů JS (v NN a IE) není dokonalá
- Prohlížeče NN a IE mají vlastní, vzájemně částečně odlišný tzv. objektový model dokumentu (DOM), na kterém je téměř každý program v JS závislý. Samotná syntaxe JS se v zásadě neliší, přesto musí velká část skriptů testovat prostředí, ve kterém běží a podle toho se přizpůsobit;
- Možnost zakázat použití JS v dokumentech HTML, tudíž pokud je pomocí JS tvořeno třeba menu, je nutno zajistit jeho plnou funkčnost i bez podpory JS.

3.6 Cascading Style Sheets

Technologie CSS je nadstavbou značkovacích jazyků HTML, XHTML nebo XML.

Použití: kaskádové styly umožňují efektivně formátovat dokumenty, definovat způsob jejich prezentace, popisovat podobu webových stránek a styl jednotlivých prvků. Výhodou je, že přitom neovlivňují samotný obsah dokumentů[4].

Použití:

- usnadňuje formátování dokumentů
- ulehčuje psaným textům určeným pro Internet formátování
- usnadní práci, pokud spravujete větší web s mnoha stránkami, které by měly vypadat podobně,

Nevýhody[4]:

- různorodá interpretace standardu CSS 2.0
- možnost zákazu používání stylů CSS přímo v prohlížeči

- u textových prohlížečů typu Lynx se stránka pomocí stylů CSS neformátuje. Je tudíž nutno při vytváření dokumentů HTML myslet i na toto a zajistit, aby obsah byl dobře strukturován a čitelný i za těchto podmínek.

4 Zhodnocení webových portálů jednotlivých ministerstev ČR

Pro porovnání stránek jsem použil nastavení PC :

Rozlišení obrazovky	-	1280 x 1024
Barevná hloubka	-	32 bitů
Procesor	-	Intel Core2 Duo E6850 3GHz
Operační paměť	-	2 GB DDR2
Rychlost připojení k internetu	-	6 MB
Systém	-	Windows XP
Prohlížeč	-	Internet Explorer 7.0 - Avant browser

Stránky jsem hodnotil pomocí bodového systému. Webová prezentace mohla obdržet bod jen tehdy, pokud dané kritérium splňovala v plném rozsahu. Byly testovány webové prezentace následujících ministerstev. Kritéria v následujících tabulkách 1 až 14 odpovídají jednotlivým bodům standardů Evropské komise (kapitola 2.4). Weby si také mohou jednotlivá ministerstva nechat ohodnotit od specializovaných firem, které se tímto problémem přímo zabývají. Komentáře pod následujícími tabulkami je subjektivní hodnocení autora.

1. Ministerstvo informatiky (již neexistují)
2. Ministerstvo školství
3. Ministerstvo financí
4. Ministerstvo vnitra
5. Ministerstvo zahraničních věcí
6. Ministerstvo kultury
7. Ministerstvo zemědělství
8. Ministerstvo obrany ČR
9. Ministerstvo práce a sociálních věcí
10. Ministerstvo zdravotnictví
11. Ministerstvo pro místní rozvoj
12. Ministerstvo dopravy a spojů
13. Ministerstvo spravedlnosti
14. Ministerstvo životního prostředí

4.1 Ministerstvo informatiky

<http://www.micr.cz>

Tabulka 1 : Hodnocení www prezentace MIČR (Zdroj vlastní)

Kritérium	ANO	NE
Pozadí		X
Sdělovaná data	X	
Velké obsahové odstavce jsou rozděleny na malé sekce		X
WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele	X	
Na www stránce nic neblinká rychleji než 1 vteřinu	X	
WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem	X	
Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je		X
Technické záležitosti www stránky		X
Stránky povolují posouvání pomocí posuvníku a práci s daty	X	
Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách		X
Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštívuje jiné stránky	X	
Stejně označené odkazy mají stejný cíl		X
Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu		X
Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy	X	
Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah	X	
Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele	X	

Hodnocení stránek:

Ministerstvo informatiky ukončilo svou činnost jako samostatný resort dne 31. května 2007. Od 1. června 2007 byly jeho agendy převedeny na ministerstvo vnitra, ministerstvo průmyslu a obchodu a ministerstvo pro místní rozvoj.

Stránky ministerstva informatiky obsahovaly obrovské množství informací. Z tohoto důvodu byly stránky značně nepřehledné a pokud se v nich uživatel nenaučil hledat, mohl se velice lehce ztratit.

Na stránkách nefungovalo úplně optimálně fulltextové vyhledávání. I když se zadala přesná věta, která byla obsažena někde na stránkách, vyhledávač ji zobrazil až na čtvrté pozici. Spíše vyhledával jednotlivá slova, která neměly s hledaným kontextem nic společného.

Na stránkách se vůbec nerozlišoval odkaz, který uživatele odkazoval na jinou část stránek ministerstva, nebo odkaz, který uživatele odkazoval na jinou www stránku.

Stránky také neobsahovaly žádný souhrn, co se v nich dá nalézt.

4.2 Ministerstvo školství

<http://www.msmt.cz>

Tabulka 2 : Hodnocení www prezentace MŠČR (Zdroj vlastní)

Kritérium	ANO	NE
Pozadí	X	
Sdělovaná data	X	
Velké obsahové odstavce jsou rozděleny na malé sekce	X	
WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele	X	
Na www stránce nic neblinká rychleji než 1 vteřinu	X	
WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem	X	
Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je	X	
Technické záležitosti www stránky		X
Stránky povolují posouvání pomocí posuvníku a práci s daty	X	
Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách	X	
Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštívuje jiné stránky	X	
Stejně označené odkazy mají stejný cíl	X	
Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu		X
Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy		X
Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah	X	
Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele	X	

Hodnocení stránek:

Webová prezentace ministerstva školství je zpracována vkusně a přehledně. Má jeden z nejhezčích designů, protože prezentace není strohá jako většina stránek ministerstev.

Velice dobře zde pracuje fulltextový vyhledávač.

Stránky také nesdělují tak velké množství informací, takže se v nich dá velice dobře orientovat. Navíc jsou zde hned dvě pomocné lišty, které uživatele odkáží např. na základní list stránek.

Za malé mínus se dá považovat nerozlišování odkazů hypertextu. Na stránkách neřeší rozdíl mezi odkazem na stránky, jiné webové stránky nebo dokument. Dalším záporem je, že prezentace je vytvořena bez CSS stylů.

4.3 Ministerstvo financí

<http://www.mfcr.cz>

Tabulka 3: Hodnocení www prezentace MFČR (Zdroj vlastní)

Kritérium	ANO	NE
Pozadí		X
Sdělovaná data	X	
Velké obsahové odstavce jsou rozděleny na malé sekce		
WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele	X	
Na www stránce nic neblinká rychleji než 1 vteřinu	X	
WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem	X	
Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je		X
Technické záležitosti www stránky	X	
Stránky povolují posouvání pomocí posuvníku a práci s daty	X	
Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách		X
Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštívuje jiné stránky	X	
Stejně označené odkazy mají stejný cíl		X
Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu		X
Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy		X
Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah	X	
Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele	X	

Hodnocení stránek:

Úvodní strana vypadá značně nepřehledně a objevuje se tam zbytečně mnoho informací.

Po bližším prozkoumání uživatel zjistí, že stránky jsou rozvržené do několika sekcí, přes které se pak může, za pomoci tabulek, dostat k hledanému problému. Množství informací je však takové, že toto rozdělení nestačí. Osobně bych doporučil tvůrcům prezentace vytvořit menu panel, přes který by se dalo po webové prezentaci snadněji pohybovat.

Stránky mají, jako jedny z mála ministerských prezentací, certifikát o bezbarierovosti webu - tedy přístupného i pro zrakově hendikepované spoluobčany. Celá prezentace je definována v relativních jednotkách a její obsah lze jednoduše zvětšovat a zmenšovat pomocí standardních nástrojů internetových prohlížečů. Vizualní prezentace je tvořena pomocí kaskádových stylů.

4.4 Ministerstvo vnitra

<http://www.mvcr.cz>

Tabulka 4: Hodnocení www prezentace MVČR (Zdroj vlastní)

Kritérium	ANO	NE
Pozadí	X	
Sdělovaná data	X	
Velké obsahové odstavce jsou rozděleny na malé sekce		X
WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele	X	
Na www stránce nic nebliká rychleji než 1 vteřinu	X	
WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem	X	
Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je	X	
Technické záležitosti www stránky	X	
Stránky povolují posouvání pomocí posuvníku a práci s daty	X	
Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách		
Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštívuje jiné stránky	X	
Stejně označené odkazy mají stejný cíl		X
Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu		X
Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy	X	
Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah		X
Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele	X	

Hodnocení stránek:

Na úvodní straně prezentace ministerstva vnitra bych navrhoval změnit rozvržení stránek. Na stránkách se hned dozvíte aktuality ministerstva, ale hlavní nabídku a rozdělení do dalších sekcí naleznete až pod nimi. Jako jedna z mála webových prezentací měla tuto nabídku na úvodní straně.

Dále stránky nabízejí slušný vyhledávač, ovšem je nutné podotknout že využívá služeb www.google.com. Otevírá ho jako nové okno na stránkách. Pro tyto stránky je to ale nezbytná součást, protože odkazů v každé sekci je tolik, že bez kvalitního vyhledavače se dá na stránkách lehce ztratit.

Když už se na stránkách dobře orientujete, můžete si sami rozvrhnout rozložení webu. Stránky umožňují práci s velmi dobře navrženým menu toolbarem, který obsahuje spoustu zajímavých odkazů.

4.5 Ministerstvo zahraničních věcí

<http://www.mzv.cz>

Tabulka 5: Hodnocení www prezentace MZČR (Zdroj vlastní)

Kritérium	ANO	NE
Pozadí	X	
Sdělovaná data	X	
Velké obsahové odstavce jsou rozděleny na malé sekce	x	
WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele	X	
Na www stránce nic nebliká rychleji než 1 vteřinu	X	
WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem	X	
Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je		X
Technické záležitosti www stránky		X
Stránky povolují posouvání pomocí posuvníku a práci s daty	X	
Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách	X	
Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštívuje jiné stránky	X	
Stejně označené odkazy mají stejný cíl		X
Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu		X
Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy		X
Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah	X	
Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele		X

Hodnocení stránek :

Úvodní strana je rozcestníkem mezi potřebami českých a zahraničních uživatelů. Pro české uživatele je důležitá pravá horní nabídka, která mohla být navržena jinak, protože všechny odkazy vedou na základní stránky ministerstva.

Pro zahraniční uživatele jsou připraveny stejné stránky jako pro české uživatele, pouze jsou v anglickém jazyce.

Trochu nelogicky jsou pod ikonou „přepínání jazyků“ umístěny miniaturním písmem jednotlivé odkazy. Právě s tímto písmem, které se automaticky nezvětší po nastavení v prohlížeči, mohou mít problém hendikepovaní občané. Nevhodné je i složení barev. Barva písma je modrá a barva pozadí je šedá, tím je text na pozadí hůře čitelný.

Další nevýhodou stránek je to, že mnoho tabulek je pouze naskenovaných, a tak nejsou použitelné pro přístroje, které používají handicapovaní občané.

Stránky jsou strohé a vůbec se v nich nepoužívá kaskádových stylů.

4.6 Ministerstvo kultury

<http://www.mkcr.cz>

Tabulka 6: Hodnocení www prezentace MKČR (Zdroj vlastní)

Kritérium	ANO	NE
Pozadí	X	
Sdělovaná data	X	
Velké obsahové odstavce jsou rozděleny na malé sekce		X
WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele	X	
Na www stránce nic neblinká rychleji než 1 vteřinu	X	
WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem	X	
Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je	X	
Technické záležitosti www stránky		X
Stránky povolují posouvání pomocí posuvníku a práci s daty	X	
Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách	X	
Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštívuje jiné stránky	X	
Stejně označené odkazy mají stejný cíl	X	
Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu	X	
Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy	X	
Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah		X
Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele	X	

Hodnocení stránek:

Webová prezentace ministerstva kultury dopadla podle zadaných kritérií téměř nejlépe ze všech ministerstev. Splňuje téměř všechny body stejně jako webové prezentace ministerstva školství. Je nutné ale dodat, že ministerstvo kultury nemá tak široké spektrum oblastí a neobsahuje takové množství dat a informací jako jiná ministerstva.

Zpracování, design i rozdělení do sekcí je uděláno nápaditě, nezanedbatelná je i praktičnost webové prezentace.

Jako jedna z mála obsahuje stránka viditelné znaky toho, co stahujete. V případě, že otevíráte soubor přímo v prohlížeči, je to předem viditelné.

Stránky také pracují s CSS styly.

Dále také musím pochválit skvělý vyhledávací systém stránek.

4.7 Ministerstvo zemědělství

<http://www.mze.cz>

Tabulka 7: Hodnocení www prezentace MZEČR (Zdroj vlastní)

Kritérium	ANO	NE
Pozadí	X	
Sdělovaná data	X	
Velké obsahové odstavce jsou rozděleny na malé sekce		X
WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele	X	
Na www stránce nic neblinká rychleji než 1 vteřinu	X	
WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem	X	
Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je	X	
Technické záležitosti www stránky		X
Stránky povolují posouvání pomocí posuvníku a práci s daty	X	
Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách		
Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštívuje jiné stránky	X	
Stejně označené odkazy mají stejný cíl		X
Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu		X
Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy	X	
Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah		X
Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele	X	

Hodnocení stránek:

Webové stránky ministerstva zemědělství mají jeden z nejhezčích designů. Jsou vkusně navržené a přehledné, s viditelnými odkazy na jednotlivé části webu.

Hojně využívají nejen CSS stylů, ale dokonce i Javy. A právě díky použití Javy jsou stránky značně zpomalené.

Naopak výhodou je možnost přepnutí velikosti písma na stránkách, kde je vytvořen jednoduchý „toolbar panel“. Stabilně je nastaven font o velikosti 12, avšak v případě potřeby je možnost výběru z dalších dvou velikostí. Největší font přečtou i občané s horším zrakem. Je samozřejmě možné využít klávesových zkratk pro zvětšení písma v prohlížečích, ale tento panel využijí i méně zruční uživatelé.

Prezentace ale vůbec neupozorňuje na přesměrování na jiné stránky a na důležité úkony je třeba být zaregistrován.

Zvláštní část stránek tvoří tzv. „Elektronická úřední deska“, která spadá pod Ústřední pozemkový úřad. Zde je možno si stáhnout spousty dokumentů, kterým ovšem opět chybí značení, o jaký typ dokumentu se jedná, a i zde je nutno se pro důležitější kroky zaregistrovat.

4.8 Ministerstvo obrany ČR

<http://www.army.cz>

Tabulka 8: Hodnocení www prezentace MOČR (Zdroj vlastní)

Kritérium	ANO	NE
Pozadí	X	
Sdělovaná data	X	
Velké obsahové odstavce jsou rozděleny na malé sekce	X	
WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele	X	
Na www stránce nic neblinká rychleji než 1 vteřinu	X	
WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem	X	
Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je		X
Technické záležitosti www stránky	X	
Stránky povolují posouvání pomocí posuvníku a práci s daty	X	
Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách	X	
Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštívuje jiné stránky	X	
Stejně označené odkazy mají stejný cíl	X	
Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu	X	
Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy	X	
Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah		X
Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele	X	

Hodnocení stránek:

Úvodní stránka webové prezentace ministerstva obrany je spíše zpravodaj. Kdyby nebyl v levém horním rohu znak ministerstva, mohly by stránky být informačním webem o armádě či armádním vybavení.

Stránkám ale nechybí aktualizace. Téměř každý den jsou aktualizovány novinky a jsou zde vystavovány i fotografie z armádních akcí.

Na stránkách lze nalézt téměř vše, čím armáda ČR disponuje, včetně fotogalerie a technických popisů.

Stránky mají několik sad barev, které se mění v důsledku pohybu. Vše je situováno do nevýrazných barev. Jinak jsou stránky navrženy jednoduchým stylem, kde na levé straně je rozbalovací menu s nabídkou. Na straně pravé pak obsah.

Písmo je ale dostatečně veliké a barva je vybírána tak, aby bylo písmo dobře čitelné.

4.9 Ministerstvo práce a sociálních věcí

<http://www.mpsv.cz/cs/>

Tabulka 9: Hodnocení www prezentace MCR (Zdroj vlastní)

Kritérium	ANO	NE
Pozadí	X	
Sdělovaná data	X	
Velké obsahové odstavce jsou rozděleny na malé sekce	x	
WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele	X	
Na www stránce nic neblíká rychleji než 1 vteřinu	X	
WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem	X	
Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je	X	
Technické záležitosti www stránky	X	
Stránky povolují posouvání pomocí posuvníku a práci s daty	X	
Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách		X
Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštívuje jiné stránky	X	
Stejně označené odkazy mají stejný cíl	X	
Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu		X
Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy	X	
Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah	X	
Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele	X	

Hodnocení stránek:

Stránky ministerstva práce a sociálních věcí jsou téměř bezchybné. Sdělovaná data jsou přesná, dobře čitelná, psaná srozumitelnou a jasnou formou, takže jim porozumí opravdu každý občan.

Graficky zvolili tvůrci této webové prezentace na oči nenáročnou kombinaci tmavší modré barvy a bílého podkladu, takže se informace dobře čtou.

Na stránkách je přehledné menu, kde si každý uživatel najde co potřebuje. Navíc dobře funguje fulltextový vyhledávač. Odkazuje i na přímo stažitelné odkazy, které jsou na stránkách velice dobře značené, takže každý předem ví, co stahuje. Před stahovanými soubory je vždy ikona typu souboru.

Graficky mají stránky, podobně jako webová prezentace ministerstva zemědělství, na každou záložku svých stránek jinou barevnou kombinaci a navíc ještě úvodní logo.

Tabulky jsou velice dobře udělané. Na rozdíl od ostatních ministerských stránek zde jsou tabulky ve stavu, kde i hendikepovaní občané, kteří využívají ke čtení různé stroje, mohou své přístroje použít, protože stránky nepoužívají tzv. vkládání tabulek jako obrázků.

Dalším kladem je možnost vypnutí CSS stylů, takže se stránky přepnou do obyčejného HTML zobrazení.

4.10 Ministerstvo zdravotnictví

<http://www.mzcr.cz>

Tabulka 10: Hodnocení www prezentace MZČR (Zdroj vlastní)

Kritérium	ANO	NE
Pozadí	X	
Sdělovaná data	X	
Velké obsahové odstavce jsou rozděleny na malé sekce		X
WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele	X	
Na www stránce nic neblinká rychleji než 1 vteřinu	X	
WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem	X	
Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je		X
Technické záležitosti www stránky		X
Stránky povolují posouvání pomocí posuvníku a práci s daty	X	
Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách		
Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštěvuje jiné stránky	X	
Stejně označené odkazy mají stejný cíl		X
Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu		X
Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy		X
Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah		X
Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele	X	

Hodnocení stránek:

Ačkoliv na první pohled vypadá webová prezentace ministerstva zdravotnictví celkem vkusně, hned záhy jsem objevil několik nedostatků. Nevím jestli je to záměr, ale stránky jsou sestaveny tak, aby se nemuselo používat posuvníku. Proto jsou na jednom listu stránek jen strohé informace, spíše bodového rázu.

Na hlavní stránce je hned několik desítek odkazů, které se dají sice dále otevřít, ale hledání informací je obtížné, protože tmavší zelená barva písma se téměř slévá do jednolitého sloupce.

Dalším velkým problémem je nefunkčnost stránek. Pokud se uživatel snaží vrátit na úvodní stranu, prezentace ho místo toho vrátí na nevyžádanou stranu. Tato chyba se projevila při mém testování 3x za zhruba 30 minut. Bohužel jediný způsob, jak se vrátit na titulní stranu, je zmáčknout tlačítko „Titulní strana“ v horní nabídce. Tradiční způsob vrácení na původní

pozici za použití tlačítka „Zpět“ nelze použít, protože stránky jsou přesměrovány. Stránky neobsahují kontakt na technického správce stránek.

Malým kladem prezentace je, že mají dobře označené soubory, které se dají stáhnout. Bohužel není umožněno hendikepovaným občanům číst data pomocí strojů přímo na webové prezentaci, protože si tyto soubory nemohou jako např. textové dokumenty otevřít přímo na stránkách. Soubor si musí nejdříve stáhnout do počítače.

4.11 Ministerstvo pro místní rozvoj

<http://www.mmr.cz>

Tabulka 11: Hodnocení www prezentace MMRČR (Zdroj vlastní)

Kritérium	ANO	NE
Pozadí	X	
Sdělovaná data	X	
Velké obsahové odstavce jsou rozděleny na malé sekce		X
WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele	X	
Na www stránce nic neblinká rychleji než 1 vteřinu	X	
WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem	X	
Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je		X
Technické záležitosti www stránky	X	
Stránky povolují posouvání pomocí posuvníku a práci s daty	X	
Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách		
Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštívuje jiné stránky	X	
Stejně označené odkazy mají stejný cíl		X
Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu		X
Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy	X	
Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah		X
Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele	X	

Hodnocení stránek:

Také na webové prezentaci ministerstva pro místní rozvoj je velmi mnoho informací.

Stránky jsou rozděleny do čtyř sloupců. V prvním sloupci je „hlavní nabídka“, druhý sloupec je tzv. informační. Nelogicky je v něm zařazena hned jako první informační zpráva „kalkulačka nájemného“. Do třetího sloupce se tvůrci snažili dát k dispozici aktuální dokumenty, rozhodnutí nebo vyjádření. Ve čtvrtém sloupci je nad fotografií ministra nabídka, ta však nereaguje na žádný pokyn, který mu zadáte.

Po kliknutí by se stránky měly měnit v závislosti na tom, zda stojíte na ikoně „občan“ nebo „firma“. Nic takového se však neděje. Kuriozitou na stránkách je i kalendář ministra, který je ovšem prázdný.

Další slabou stránkou je, že prezentace vůbec neupozorňuje na přechod na jinou stránku. Častokrát dokonce ani není vidět link, místo toho jsou jen šipky.

Jedním z mála kladů těchto stránek je, že hojně využívají CSS stylů a také mají certifikát na bezbariérový přístup pro handicapované občany. Stránky dále informují, že se tvůrci při jejich sestavování řídili Best Practice pro tvorbu webových stránek, které lze nalézt na stránkách ministerstva informatiky. Je zde také uvedeno, že webové stránky splňují všechny důležité zásady. S tímto prohlášením ale nemohu souhlasit, protože při osobním testování jsem objevil minimálně tři kritéria, která tato webová prezentace nesplňuje.

4.12 Ministerstvo dopravy a spojů

<http://www.mdcz.cz/cs/>

Tabulka 12: Hodnocení www prezentace MDČR (Zdroj vlastní)

Kritérium	ANO	NE
Pozadí	X	
Sdělovaná data	X	
Velké obsahové odstavce jsou rozděleny na malé sekce	X	
WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele	X	
Na www stránce nic neblinká rychleji než 1 vteřinu	X	
WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem	X	
Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je		X
Technické záležitosti www stránky		X
Stránky povolují posouvání pomocí posuvníku a práci s daty	X	
Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách	X	
Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštěvuje jiné stránky	X	
Stejně označené odkazy mají stejný cíl		X
Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu		X
Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy	X	
Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah		X
Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele	X	

Hodnocení stránek:

Stránky mají pěkný design. Na každé odvětví připadá jiné úvodní logo. Je sice stejně barevné, ale stránky jsou navrženy tak, že to nepůsobí rušivě. Celé jsou situovány do světle modré a oranžové barvy, které nedráždí oči.

Chybou je zvolení velikosti fontu na webové prezentaci. Písmo sice dostatečně kontrastuje s pozadím, které je bílé, ale písmo má malý font, takže lidé se zhoršeným zrakem mohou mít problém informace přečíst.

Na rozdíl od mnoha jiných ministerských stránek, na této prezentaci mají velmi pěkně oddělené aktuality od tiskových zpráv, takže každý lehce nalezne, co hledá. Navíc na levé straně je velké nabídkové menu, které se v závislosti na hledané věci postupně rozbaluje a nabízí různé možnosti, jak se dostat k hledanému cíli. Navíc může uživatel v tomto menu najít nabídku na radu přímo z ministerstva dopravy a spojů.

Chybou je, že se dokumenty neotevírají v novém okně, ale automaticky naskočí do právě otevřeného okna. Když chce uživatel po přečtení dokument zavřít, zavře se celý prohlížeč a uživatel musí hledat ztracenou pozici na stránkách znovu.

Za klad této webové prezentace mohu považovat odlišně barevně označené odkazy na jiné stránky. Přejít na interní stránky nebo jen přechod po stránkách je značen modře, odkaz na jiné stránky je značen barvou oranžovou.

4.13 Ministerstvo spravedlnosti

<http://portal.justice.cz/uvod/justice.aspx>

Tabulka 13: Hodnocení www prezentace MSČR (Zdroj vlastní)

Kritérium	ANO	NE
Pozadí	X	
Sdělovaná data	X	
Velké obsahové odstavce jsou rozděleny na malé sekce		X
WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele	X	
Na www stránce nic nebliká rychleji než 1 vteřinu	X	
WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem	X	
Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je		X
Technické záležitosti www stránky		X
Stránky povolují posouvání pomocí posuvníku a práci s daty	X	
Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách		X
Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštívuje jiné stránky	X	
Stejně označené odkazy mají stejný cíl		X
Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu		X
Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy		X
Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah	X	
Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele		X

Hodnocení stránek:

Samostatné stránky ministerstva spravedlnosti vlastně neexistují. Ministerstvo spravedlnosti má svou podstránku na portálu justice.cz.

Je sice pravda, že justice souvisí se záležitostmi ministerstva spravedlnosti, přesto je to jediné ministerstvo, které využívá jiného portálu pro své účely.

Informací, které jsou přímo od ministerstva, však mnoho není, jde spíše jen o vyhlášky nebo úpravy zákonů.

Barevně jsou stránky navrženy v decentně tmavých barvách, s dobrou čitelností písma. Vyhlášky jsou většinou ke stažení v dokumentech, a není je téměř možné číst přímo na stránkách.

Přímo na webové prezentaci ministerstva je po levé straně nabídková lišta, která je velmi obsáhlá, ale narazil jsem zde na prázdné odkazy, které nikam nevedou, nebo se uživateli otevře jen prázdná stránka.

Dále stránky neupozorňují, zda uživatel přechází na jinou část stránek nebo jde na úplně jiný portál.

4.14 Ministerstvo životního prostředí

<http://www.env.cz>

Tabulka 4: Hodnocení www prezentace MŽPČR (Zdroj vlastní)

Kritérium	ANO	NE
Pozadí	X	
Sdělovaná data	X	
Velké obsahové odstavce jsou rozděleny na malé sekce	X	
WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele	X	
Na www stránce nic neblinká rychleji než 1 vteřinu	X	
WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem	X	
Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je	X	
Technické záležitosti www stránky		X
Stránky povolují posouvání pomocí posuvníku a práci s daty	X	
Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách	X	
Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštívuje jiné stránky	X	
Stejně označené odkazy mají stejný cíl		X
Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu		X
Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy	X	
Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah		X
Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele	X	

Hodnocení stránek:

Stránky ministerstva životního prostředí mě překvapily svým nevýrazným designem. Očekával jsem např. zelené stránky nebo jinou přírodní barvu, která by jasně charakterizovala toto ministerstvo. Proto byla překvapením šedomodrá barva. Jediným znakem, který symbolizuje toto ministerstvo, je obrázek stromu.

Uživatelé těchto stránek uvítají ikonu na RSS, kterou tato prezentace využívá jako jedna z mála WWW stránek. Tento systém slouží k tomu, aby informoval uživatele o všech aktualitách na WWW stránkách.

Nedostatkem se může jevit skutečnost, že v aktualitách je mnoho zpráv, které je možno si dál otevřít, avšak pod odkazem „celý text“ se skrývá jen text v podobě linku na stažení souboru.

Na druhou stranu webová prezentace alespoň upozorní uživatele, jaký typ souboru stahuje. Pokud se ho ale rozhodnete otevřít ve stávajícím okně, nevyskočí nové okno, ale otevře se v okně stávajícím.

Velkou chybu jsem objevil v odkazech „Doporučujeme“, a to na odkazu „Mapové aplikace“. Tento odkaz přesune uživatele na jiné stránky, ale již ho nepustí nazpět. Problém je způsoben tím, že je stránka přesměrována na jinou adresu z již přesměrovaného odkazu, a jestliže se

zadá pokyn „Zpět“, stránky se vrátí jen na přesměrovaný odkaz. Vrábí se tedy pouze o jednu úroveň zpět. Jedinou možností návratu je znovu zadání webové adresy ministerstva.

Jako velké plus však hodnotím velmi dobře zpracované fulltextové vyhledávání.

4.15 Celkové hodnocení jednotlivých portálů

Byly zhodnoceny jednotlivé webové prezentace ministerstev České republiky. Následující tabulka 15 ukazuje kladně splněná kritéria hodnocených ministerstev.

Tabulka 14: Tabulka kladně splněných kritérií jednotlivých ministerstev. Zdroj vlastní

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Pořadí
Ministerstvo informatiky		x		x	x	x			x		x			x	x	x	12-13
Ministerstvo školství	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x			x	x	3 – 5
Ministerstvo financí		x	x	x	x	x		x	x		x				x	x	10 - 11
Ministerstvo vnitra	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x			x		x	6 – 8
Ministerstvo zahraničních věcí	x	x	x	x	x	x			x	x	x				x		10 – 11
Ministerstvo kultury	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x	x		x	3 - 5
Ministerstvo zemědělství	x	x		x	x	x	x		x		x			x	x	x	9
Ministerstvo obrany ČR	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x		x	1 – 2
Ministerstvo práce a sociálních věcí																	1 – 2
Ministerstvo práce a sociálních věcí	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x		x	x	x	
Ministerstvo zdravotnictví	x	x		x	x	x			x		x				x	x	12-13
Ministerstvo pro místní rozvoj	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x			x	3 - 5
Ministerstvo dopravy a spojů	x	x	x	x	x	x			x	x	x			x	x	x	6 - 8
Ministerstvo spravedlnosti	x	x		x	x	x			x		x				x		14
Ministerstvo životního prostředí	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x			x		x	6 – 8

Testovaná kritéria odpovídají standardům EK, které jsou popsány v kapitole 2.4

1. Pozadí
2. Sdělovaná data
3. Velké obsahové odstavce rozdělovat na malé sekce
4. WWW stránka pracuje až po příkazu uživatele
5. Na www stránce nic neblíká rychleji než 1 vteřinu
6. WWW stránky informují jasnou formou a přesným jazykem
7. Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je
8. Technické záležitosti www stránky
9. Stránky povolují posouvání pomocí posuvníků a práci s daty
10. Navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách
11. Obsah www stránky počítá s tím, že uživatel navštívuje jiné stránky
12. Stejně označené odkazy mají stejný cíl
13. Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu
14. Pro popis vzhledu webové stránky jsou upřednostněny stylové předpisy
15. Rámy mají přesná jména a vyjadřují jejich obsah
16. Tabulky jsou přehledné pro hendikepované uživatele

Po podrobném prozkoumání nelze říci, že by některá webová prezentace ministerských stránek vysloveně selhala nebo nesplnila většinu stanovených kritérií.

Všechny portály ministerstev splnily požadované body nad 50%, ani jedna prezentace však nedosáhla plné úspěšnosti. Bylo to především díky kritériu 11 – upozornění na odkaz vedoucí na stránku jiného typu, který požaduje jiné označení adresy, pokud se uživatel odkáže na jiný webový portál nebo webovou stránku. Jako jediná splnila toto kritérium webová prezentace ministerstva kultury, které si s tímto bodem poradilo tak, že odkazy na jiné stránky má označené jinou barvou. Je to dobrý nápad, který však nevyhovuje barvoslepým uživatelům. Proto je vhodné použít malé ikonky před souborem.

Téměř u všech prezentací, kromě stránek ministerstva práce a sociálních věcí a ministerstva kultury, byl také problém s kritériem 10 – totožně značené odkazy mají stejný cíl, kdy se na webových stránkách ministerstev nevyskytují odkazy, které vedou na různé cíle a přitom je jejich označení totožné.

Nedostatky byly i u kritéria 7 – technické záležitosti www stránky, se kterým mělo problém devět ze čtrnácti ministerských prezentací. Jedná se o kontakt na webmastera nebo alespoň kontakt na někoho, kdo webovou prezentaci zajišťuje po technické stránce.

Většina prezentací, a to devět ze čtrnácti ministerstev, nesplnila ani kritérium 6 – úvodní strana www stránky popisuje o čem web je. Uživatel se obtížně orientuje např. na stránkách ministerstva financí nebo ministerstva životního prostředí. Úvodní stránka webové prezentace ministerstva obrany připomíná spíše zpravodaj. Kdyby nebyl v levém horním rohu znak ministerstva, mohly by stránky být informačním webem o armádě či armádním vybavení. Uživatel, který hledá informace z ministerstva spravedlnosti musí nejprve vyhledat portál justice.cz.

Nejvíce nedostatků obsahují webové stránky ministerstva financí a ministerstva zdravotnictví. U ministerstva financí je to otázka toho, že disponuje obrovským množstvím informací, které má obsažené na svých stránkách. Proto také používá malé písmo a vše je zhuštěné do malých nečitelných bloků. A na rozdíl od vysloveně špatné webové prezentace ministerstva zdravotnictví má alespoň certifikát na bezbariérový přístup na stránky, které vydalo bývalé ministerstvo informatiky. Oproti tomu na webových prezentacích ministerstva zdravotnictví byly velmi časté systémové chyby, především ta, že pokud uživatel odchází ze stránek ministerstva na jiné webové stránky, není již možné se na stránky vrátit např. přes tlačítko „Zpět“, protože spuštěný odkaz pořád běží v okně webové prezentace. Tento problém se vyskytuje i u prezentace ministerstva dopravy a spojů. Vytknul bych také již zmiňované prezentaci ministerstva zdravotnictví, že pokud se uživatel nachází kdekoliv na stránkách, je

jen jediný způsob, jak se dostat na titulní stranu. Použitím tlačítka „Titulní strana“. Chybí zde nejčastěji používané tlačítko „Zpět“.

Velkým zklamáním byly také stránky ministerstva zahraničí, které by měly být vizitkou, vzhledem k tomu, že je navštěvují i uživatelé ze zahraničí. Po grafické stránce a způsobu, kterým jsou vytvořené, se řadí opravdu k těm nejhorším ze všech ministerských prezentací. Jsou sice i v anglickém jazyce, ale design a použití strohé HTML kódů není vhodný.

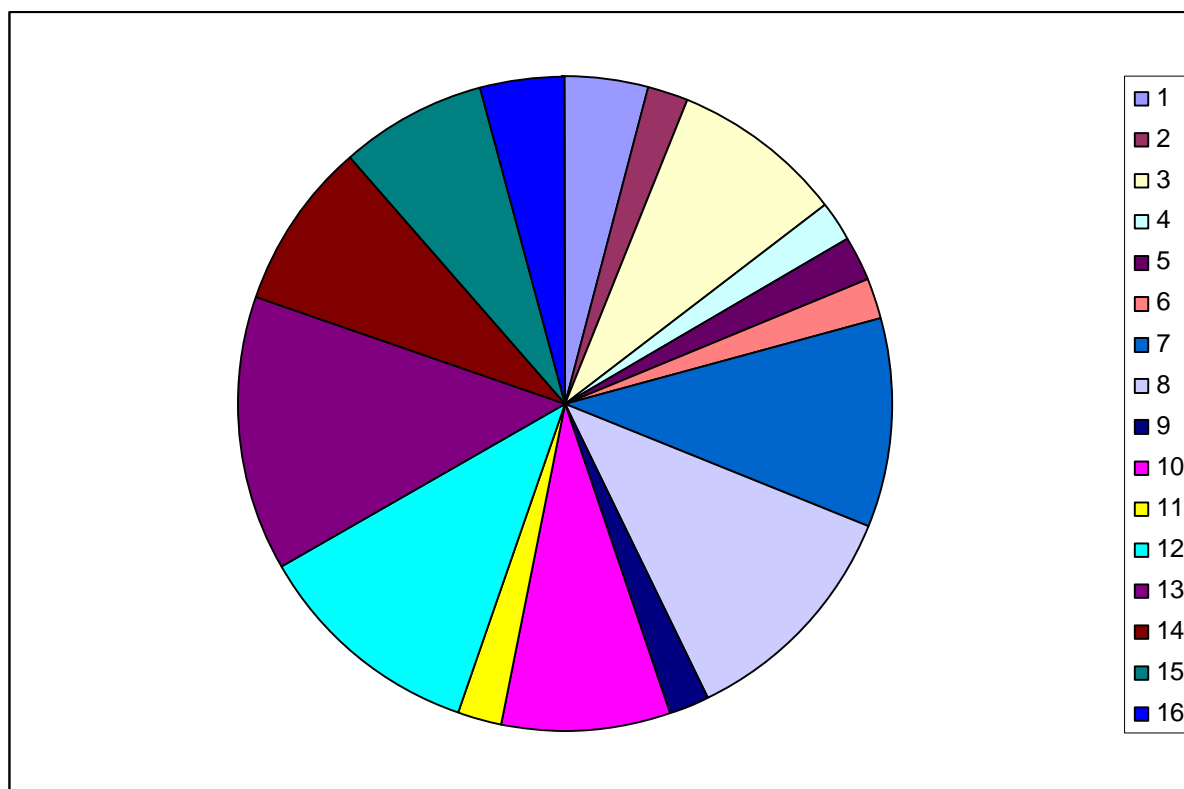
Naopak vkusně zpracovanou webovou prezentaci po stránce funkčnosti a vzhledu mají stránky ministerstva zemědělství. Zde je dobře rozvržená přehledná menu lišta, barvy stránky se mění v závislosti pohybu na stránkách (např. vodárenství – modrá.....atd.).

Po celkovém prozkoumání stránek ministerstev lze říci, že jednotlivé prezentace – až na výjimky – nejsou příliš reprezentativního charakteru. Určitě by nebylo špatné investovat do grafického designu stránek. Touto cestou se již vydalo ministerstvo zemědělství, které v lednu 2007 vypsal veřejnou zakázku pro soukromé firmy na tvorbu a provozování webových stránek. Zakázka se týká i vytvoření a správy databáze veřejných zakázek pro obory z oblasti projektů vědy a výzkumu.

Co se týká funkčnosti stránek, jsou na tom některé webové portály velmi dobře. Obzvláště fulltextové vyhledávání je na některých portálech na vysoké úrovni např. u ministerstva životního prostředí, ministerstva práce a sociálních věcí a ministerstva vnitra. Také bych pochválil rychlost některých portálů. Jsou provozovány na rychlých linkách, takže stránky běží bez viditelného zdržení.

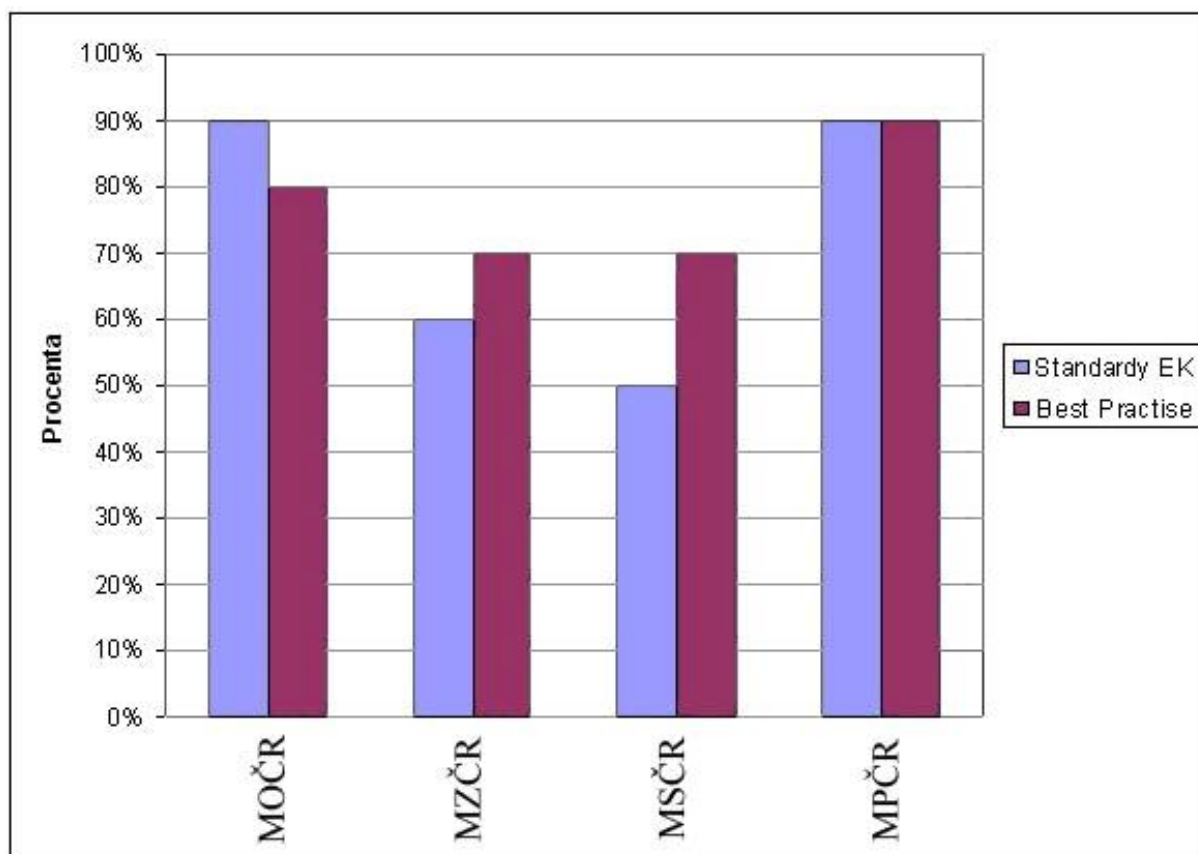
Mohu pochválit některé webové prezentace, které používají systém RRS.

Graf číslo 1 znázorňuje podíly chyb jednotlivých bodů standardů EK. Jak lze vyčíst, nejčastějšími zástupci standardů, které webové prezentace nesplňovaly, jsou body 7,8,13,14. Naopak nejlépe dopadla kritéria 1,2,11.

Graf 1 : Graf četnosti chyb u jednotlivých kritériích (označení kritériích odpovídá popisu ze strany 35). Zdroj vlastní

V následujícím grafu č. 2 lze vidět porovnání čtyř ministerských prezentací. Pro toto porovnání byly vybrány dvě nejlepší a dvě nejhorší prezentace ministerstev, dle výše uvedených výsledků hodnocení podle kritérií Standardů EK. Tyto prezentace byly otestovány také pomocí pravidel Best Practice. Jak můžete z grafu 2 vyčíst, výsledky se ve většině případů lišily. Je to dáno hlavně tím, že pravidla BP jsou brána více dopodrobna. Svůj vysoký standard si udržela jen webová prezentace ministerstva práce a sociálních věcí. Tyto webové stránky i v tomto porovnání splňují body na 90%. Naopak webové prezentace ministerstva obrany ČR nevyhovovala kritériím BP. Nepatrně si v hodnocení polepšily i webové prezentace dvou nejhůře dopadnuvších ministerstev, zdravotnictví a spravedlnosti. Tyto prezentace naopak vytěžily z množství „snadných kladných“ bodů, které musí splňovat každý web.

Graf 2: Porovnání Best practise se standardy Evropské komise (Zdroj vlastní)

5 Návrh změn

Zaměřím se postupně na nejčastěji objevující se chyby podle kriterií EK. Jedná se o tyto body:

- Úvodní strana www stránky popisuje o čem web je.
- Technické záležitosti www stránky.
- Totožně značené odkazy mají stejný cíl.
- Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu.

Úvodní strana www stránky popisuje, o čem web je. Právě tento bod se mi zdá jako velice důležitý, protože každý uživatel by měl mít po prvním shlédnutí úvodní strany webové prezentace jednotlivého ministerstva mít jasnou představu, čím se jednotlivé ministerstvo zabývá. Nemusí to být obsáhlý dokument nebo dlouhá zpráva přes celé okno webové prezentace, ale stačilo pár vět na upřesnění.

Technické záležitosti www stránky. Na každých stránkách by se mělo objevit, kdo stránku zřizuje, nebo kdo je její správce. Téměř polovina stránek Ministerstev České republiky tuto informaci nemá a není možné tuto informaci získat. Pro normálního uživatele je tato informace bezpředmětná, ovšem myslím, že při analýzách Evropské komise byl tento bod velmi častou chybou.

Pro ministerstva by neměl být problém na své stránky dodat tuto informaci. Buď ji dát jako zápatí každé stránky s telefonem, nebo e-mailem na zřizovatele, nebo jen vytvořit odkaz, který se umístí do hlavní nabídky na poslední pozici. Ten by pak mohl obsahovat obsáhlejší informace o zřizovateli, správci a nebo o četnosti aktualizací.

Totožně značené odkazy mají stejný cíl. Tento problém je velice složité odstranit a jak je vidno, drtivá většina webových portálů ministerstev si s tím neumí poradit. Jedná se o to, že by mělo být zcela zřetelně vidět, zda odkaz vede na jinou webovou stránku nebo se budete jen přemísťovat na jinou část webové prezentace, na které právě jste. S tímto problémem si poradily portály tak, že tyto odkazy barevně rozlišily. Je to jeden ze způsobů, ale nevyřeší problém barvoslepých uživatelů. Proto by bylo nejvhodnější použít před problematická místa ikonu, která by jasně znázorňovala jednotlivé odkazy.

Upozornění, pokud odkaz vede na jinou stránku jiného typu. Opět velice často opakující se chyba, která má velice jednoduché řešení. Stránky postrádají upozornění na typ

dokumentu, který se otevírá. Proto se stává, že chcete přečíst dokument, ale netušíte, že se automaticky otevře dokument doc. Proto je potřeba, aby se před každým otevíraným odkazem objevila malá ikona, která jasně ukáže, o jaký typ souboru se jedná. Jelikož se jedná převážně o dokumenty typu doc nebo pdf, neměl by to být takový problém tuto chybu opravit.

6 Závěr

Na základě provedených zkoumání lze říci, že webové prezentace všech ministerstev České republiky poskytovaly mnoho hodnotných informací, avšak jejich kvalita byla velmi rozdílná.

Evropská komise provedla analýzu webových portálů (viz. příloha 2), kde prozkoumala 436 internetových stránek, z toho 14 českých a z nich nesplnila stanovené parametry ani jedna webová stránka. Nejvíce se stanovený parametrům přiblížila webová prezentace ministerstva práce a sociálních věcí a webová prezentace ministerstva kultury. Nesplňují sice kritéria na 100 %, ale 92% už není špatný výsledek. Obzvláště webová prezentace ministerstva práce a sociálních věcí má až na dvě drobné chyby všechny potřebné náležitosti, které jsou uvedeny v kritériích EK. Prezentace je nad rámec požadavků dokonce vybavena i potvrzením o bezbariérovém přístupu na webové stránky.

Naopak není překvapením, že mnoho dalších webových portálů ministerstev neuspělo při kontrole, protože kritéria opravdu nesplňují. Navíc negativním jevem je nefunkčnost některých komponentů na portálech jednotlivých ministerstev.

Protože webové prezentace by měly být hlavním informačním systémem jednotlivých odvětví, je třeba, aby všechny portály zkvalitnily své webové stránky. Výbornou podporou by byla investice do grafických úprav některých portálů nebo alespoň do té části, která se otevírá „běžným“ uživatelům. Netvrdím, že vzhled webových stránek hraje nejdůležitější roli v kvalitě stránek, ale srovnání se skvěle propracovanými webovými portály jiných institucí, řadí jejich vzhled (až na výjimky) do skupiny podprůměrných.

Dalším oblastí, kterou je nutné zkvalitnit, je nezbytné zlepšování přístupu k informačním technologiím nejen pro tělesně postižené osoby, ale také pro starší lidi, kterých bude podle demografických studií stále přibývat.

Vláda ČR chystá vydat vyhlášku o přístupnosti webových stránek pro znevýhodněné skupiny obyvatelstva. Je přínosné, a to je nutné uvést, že tuto vyhlášku již několik ministerstev předem splňuje a bezbariérový přístup na svých stránkách zveřejňuje.

Jsem přesvědčen, že splnění veškerých požadovaných kritérií není lehká záležitost, a to jak z hlediska technologického a grafického provedení, tak hlavně z hlediska potřebných finančních prostředků. Na základě poučení z nedostatků vyplývajících z provedených kontrol

a analýz EK a za předpokladu vyřešení těchto problémů by bylo možné realizovat kvalitní webové portály, které budou splňovat veškerá kritéria, a tím se stanou tyto webové prezentace velmi hodnotné. Budou poskytovat kvalitní, dostupné a jednoznačně formulované informace pro široké použití jak pro zaměstnance státní správy a samosprávy, tak pro širokou veřejnost, která je bude ráda a s důvěrou využívat.

Použitá literatura

1. MOHLING, Marek. *HTML: struktura dokumentu* [online] [cit 2006-11-06] Dostupné Z: <[http://www.byteshift.de/web-design-HTML-cs+Struktura dokumentu](http://www.byteshift.de/web-design-HTML-cs+Struktura_dokumentu)>.
2. HRAZDIL, Jiří. *XHTML 1.0: The Extensible HyperText Markup Language (Second edition)* [online]. [cit. 2006-11-07] Dostupné z: <<http://www.zralog.cz/translate/TR/REC-xhtml1-20020801/Overview.html>>.
3. *On XHTML and HTML* [online] [cit. 2006-11-12] Dostupné z: <<http://xml.coverpages.org/xml.htm>>
4. *xhtml1-transitional CSS* [online] [cit. 2006-12-10] Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Cascading_Style_Sheets>
5. *Java script* [online] [cit. 2006-11-15] Dostupné z: <<http://www.jakpsatweb.cz/javascript/>>
6. *Java o programu* [online] [cit. 2006-11-15] Dostupné z : <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Java>>
7. KOSEK, Jiří. *HTTP – Hypertext Transfer Protocol* [online]. [cit . 2006-11-06]. Dostupné z: <<http://badane.vse.cz/izi218/materialy/x44.html>>.
8. EUROPEAN COMMISSION - *eGovernment practise framework* [online] [cit. 2006-10-14] Dostupné z: <http://europa.eu.int/information_society/activities/egovernment_research/gpf/transfer_tools/index_en.htm>
9. *Ministerstvo informatiky* [online] [cit. 2006-12-10] Dostupné z : <<http://www.micr.cz>>
10. *Ministerstvo školství* [online] [cit.2006-12-10] Dostupné z : <<http://www.msmt.cz>>
11. *Ministerstvo finance* [online] [cit.2006-12-10] Dostupné z : <<http://www.mfcr.cz>>
12. *Ministerstvo vnitra* [online] [cit.2006-12-10] Dostupné z : <<http://www.mvcr.cz>>
13. *Ministerstvo zahraničních věcí* [online] [cit.2006-12-10] Dostupné z : <<http://www.mzv.cz>>
14. *Ministerstvo kultury* [online] [cit.2006-12-10] Dostupné z : <<http://www.mkcr.cz>>
15. *Ministerstvo zemědělství* [online] [cit.2006-12-10] Dostupné z : <<http://www.mze.cz>>

16. *Ministerstvo obrany ČR* [online] [cit.2006-12-10] Dostupné z :
<<http://www.army.cz>>
17. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online] [cit.2006-12-10] Dostupné z :
<<http://www.mpsv.cz/cs/>>
18. *Ministerstvo zdravotnictví* [online] [cit.2006-12-10] Dostupné z :
<<http://www.mzcr.cz>>
19. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online] [cit.2006-12-10] Dostupné z :
<<http://www.mmr.cz>>
20. *Ministerstvo dopravy a spojů* [online] [cit.2006-12-10] Dostupné z :
<<http://www.mdcr.cz/cs/>>
21. *Ministerstvo spravedlnosti* [online] [cit.2006-12-10] Dostupné z :
<[http:// portal.justice.cz/uvod/justice.aspx](http://portal.justice.cz/uvod/justice.aspx)>
22. *Ministerstvo životního prostředí* [online] [cit.2006-12-10] Dostupné z :
<<http://www.env.cz>>
23. *Evropská komise* [online] [cit. 2006-05-12] Dostupné z:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_komise>
24. *Evropská unie* [online] [cit. 2007-11-16] Dostupné z:
< http://ec.europa.eu/ceskarepublika/abc/index_cs.htm>
25. *Evropská unie* [online][cit 2007-11-16] Dostupné z:
< http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_unie>
26. *Standardy* [online][cit 2007-11-18] Dostupné z :
< http://cs.wikipedia.org/wiki/Webov%C3%A9_standardy>
27. *Standardy* [online][cit. 2007-11-19]
< <http://www.w3.org/WAI/>>

Seznam zkratek

EU – Evropská unie

EK – Evropská komise

ČTK – Česká tisková kancelář

HTML – Hyper text markup language

XML – Extensibel markup language

FTP - File Transfer Protocol

CSS – Cascading style sheets

JVM – Java virtual machina

DOM - Document Object Model

JS – Java skript

IE – Internet Explorer

BP – Best Practise

WAI – web accessibility initiative